

Tanja Cink

ORGANIZACIJSKI DEJAVNIKI STRESA V PROFESIJI SOCIALNEGA DELA

Mag. Tanja Cink, univ. dipl. soc. del., je zaposlena kot strokovna delavka na Centru za socialno delo Nova Gorica na področju varstva odraslih, poleg tega pa opravlja naloge regijske koordinatorke za nadomestno kazen zapora in drugih ukrepov v splošno korist. 05 3302908 [tanja.cink@gov.si].

Prispevek je povzetek izsledkov raziskave, opravljene med strokovnimi delavci centrov za socialno delo, in se osredotoča na organizacijske dejavnike stresa. Iz rezultatov ugotavljamo, da so potencialni viri stresa preobremenjenost zaposlenih z obsegom dela, konfliktnost in dvoumnost vloge, ponekod slabši delovni pogoji, slab ugled profesije, manjše možnosti napredovanja zaposlenih, slabše zadovoljstvo s politiko vodenja zavodov, povprečna kvaliteta socialne podpore nadrejenih in povprečno nagrajevanje za opravljeno delo. Pokaže se tudi neposredna povezanost stresne obremenitve s stopnjo delovnega zadovoljstva, ki ga ocenimo kot povprečno. Zaposleni ocenjujejo svoje delo največkrat kot pogosto stresno in ženske so stresno bolj obremenjene kot moški. Kot pomembni dejavniki amortizacije stresnih situacij so se pokazali občutek varnosti zaposlitve, dobri medosebni odnosi in visoka stopnja socialne podpore. Zaposleni rešujejo stiske in težave, ki izvirajo iz njihovega dela, predvsem sami in znotraj strokovnega okolja, šele nato se obračajo na zunanje, širše socialno okolje, v katerega uvrščajo svojo družino in prijatelje. Najbolj stresno področje dela se je pokazala služba prve socialne pomoči, najmanj stresna področja pa so se pričakovano pokazala bolj uradniška področja dela. Zanimarjeni emotivni vidik organizacije vodi v ogrožanje organizacijske in profesionalne kulture, zato predlagamo human pristop k organizaciji dela in prevenciji dejavnikov stresa.

KLJUČNE BESEDE: stres, viri stresa, zadovoljstvo z delom, nasilje strank, socialna podpora

Srečo Dragoš

IDEOLOGIZACIJA DOBRODELNOSTI

Dr. Srečo Dragoš je docent na Fakulteti za socialno delo Univerze v Ljubljani, Topniška 31, 1000 Ljubljana [sreco.dragos@fsd.uni-lj.si].

Vsako družbeno dejavnost, tudi katoliško dobrodelnost, je mogoče ideologizirati. Kakšna bo družbena funkcija katoliške dobrodelnosti, je odvisno zlasti od strategije rimskokatoliške cerkve in od strategije države do socialnih in religijskih vprašanj. V zvezi s cerkveno strategijo so v prvem delu prispevka prikazani problemi z izvajanjem cerkvenega poslanstva v sodobnih družbah. Cerkveno poslanstvo se uresničuje zlasti na štirih področjih, evangelijskem, religijskem, socialneregulativnem in organizacijskem. Sto let staro Krekovo opozorilo, da je treba kombinirati dobrodelnost s pravičnostjo (države), ostaja ignorirano. Dobrodelnost je lahko uspešna le pri problemih z dezintegracijo in fragmentacijo, ne more pa ublažiti ali odpraviti marginalizacije, saj je ta sistemsko pogojena. Če v razmerah, kjer socialna politika (države) slabi, delegiramo probleme z marginalizacijo posameznikov in skupin civilni družbi, neformalnemu in volonterskemu sektorju, bo tak proces instrumentaliziral dobrodelnost z ideološko funkcijo. V zadnjem delu prispevka je obravnavana državna strategija do religijskih akterjev. Zakonodaja, ki je v pripravi, je neustrezna in dolgoročno škodljiva. Zakonski predlog v imenu enakopravnosti različno obravnava različne verske skupnosti in to tako, da največjim, najmočnejšim in najbogatejšim podeljuje največ pravic (zlasti materialnih), manjšim pa manj. Gre za strategijo privilegiranja privilegiranih in marginaliziranja marginaliziranih. S tem je odpravljeno načelo ločitve med državo in (največjo) cerkvijo, krepi se obstoječi monopol na trgu religijske ponudbe in vpeljana proračunsko financiranje verskih storitev. Taka regulacija religijskega področja – v kombinaciji s slabljenjem socialne države – bo imela tudi ideološke učinke na katoliško dobrodelnost.

KLJUČNE BESEDE: cerkev, pravičnost, ljubezen, religija, socialno delo, solidarnost.

Joca Zurc

**UMEŠČENOST GIBALNIH OZ. ŠPORTNIH
AKTIVNOSTI V STRUKTURO PROSTEGA
ČASA MLADIH**

ŠTUDIJ PRIMERA V MESTNI OBČINI KOPER

Dr. Joca Zurc je docentka Univerze na Primorskem in znanstvena sodelavka Znanstveno-raziskovalnega središča Koper, Inštitut za kineziološke raziskave, Garibaldijeva 1, 6000 Koper. 031 514467, 05 6637729 [joca.zurc@zrs-kp.si].

Namen raziskave je bil analizirati vlogo športnih in gibalnih aktivnosti v prostem času današnje mladine. V prvem, teoretskem delu prispevka tako najprej s kritično analizo obravnavamo poznane koncepte prostega časa. Drugi del prispevka pa prinaša rezultate študija primera, empirične raziskave, narejene na vzorcu 82 srednješolcev mestne občine Koper. Podatki so bili zbrali z anketnim vprašalnikom, ki je bil izveden z metodo vodenega strukturiranega intervjuja. Rezultati so pokazali, da imajo mladostniki med tednom vsak dan vsaj eno uro prostega časa (95,4 %) in med koncem tedna vsak dan najmanj dve uri prostega časa (90,8 %), ki ga največkrat preživijo v družbi s prijatelji in ob poslušanju glasbe. Gibalne in športne aktivnosti zasedajo na lestvici najpopularnejših prostočasnih aktivnosti šele šesto mesto, prevladuje neorganizirano gibalno udejstvovanje, zlasti hoja (69 %) ob koncu tedna (povprečno 1,08 ure na dan). Glavni razlog za ne vključenost v organizirane oblike prostočasnih športnih aktivnosti je neprilagojena in prezahtevna ponudba športnih dejavnosti. Ugotavljamo, da gibalna aktivnost ni med najpogostejšimi načini preživljanja prostega časa pri mladih, kar velja zlasti za organizirano prostočasno gibalno udejstvovanje.

KLJUČNE BESEDE: aktivno/pasivno preživljanje prostega časa, srednja šola.

Aleš Dežman

**MED VSAKDANJIM ŽIVLJENJEM IN
KONSTRUIRANJEM DEVIANTNE VLOGE**

ODNOS DO UŽIVANJA PREPOVEDANIH DROG
V VZGOJNIH ZAVODIH ZA SREDNJEŠOLSKO
MLADINO

Aleš Dežman je diplomirani socialni delavec [dezmanales@yahoo.com].

Kljub spremembam, ki jih je v vzgojne zavode vnesel vpliv deinstitucionalizacije, imajo temeljne značilnosti totalnih ustanov. Po prihodu v zavod mladostniki navajajo različne prilagoditve. Navajajo tudi uživanje prepovedanih drog kot vrsto umika iz realnosti, ki jo ustvarja totalna ustanova. Večina posameznikov, ki po prihodu v zavod uporabljajo droge kot način prilagoditve na bivanje v totalni ustanovi tega tipa, ne razvije odvisnosti. K tem za zavode specifičnim dejavnikom lahko dodamo tudi dejavnik pritiska vrstnikov, ki pa je splošen pojav in ni specifičen za institucionalno okolje. Iz rezultatov raziskave lahko sklepamo, da so vzgojni zavodi s svojimi sedanjimi storitvami neprimerne za obravnavo odvisnosti od prepovedanih drog. Ne zagotavljajo primerne obravnave odvisnosti pri mladostnikih, ki ne zmorejo ali nočejo abstimirati, in nimajo ustreznih storitev zanje. V vzgojnih zavodih je najopaznejša stigmatizacija odvisnih od heroina. Včasih se pokaže v precejšnji nestrpnosti, tudi z željo nekaterih sostanovalecev po odstranitvi, fizični izločitvi odvisnikov. Ker se vzgojni zavodi razglašajo za nekompetentne za delo z uživalci prepovedanih drog, ki ne sprejemajo pomoči oziroma ne želijo zdravljenja, niso poiskali možnosti za učinkovito obvladovanje situacije zlasti pri uporabnikih, ki bivajo v zavodu zaradi zahtev drugih institucij, centrov za socialno delo in sodišč.

KLJUČNE BESEDE: totalna ustanova, vzgojni zavod, prepovedane droge, dejavniki tveganja.